

فرایند تولید کتاب‌های درسی در پایه دهم

واحد یادگیری است. برای تحقق اهداف دوره و حوزه (فرم شماره ۱) و متناسب با ساختار کتاب و مفاهیم و مهارت‌های اساسی ذکر شده، حتماً نیازمند نقشه طراحی آموزشی می‌باشیم. در این زمینه مؤلفان هستند که، به تفکیک هر واحد یادگیری، اقدام به طراحی آموزشی نمایند و در این راستا به سؤالات ۶ گانه (در فرم شماره ۳) پاسخ دهند، آنگاه پس از بررسی و اظهار نظر ناظر محتوایی و تأیید تألیف کتاب را آغاز کنند.

۴. فرم شماره ۶: عناوین واحد یادگیری. این فرم در حقیقت به سازمان‌دهی شکل چاپی کتاب و نیازهای طراحی و آماده‌سازی واحدهای یادگیری می‌پردازد. به عبارت دیگر این فرم بیانگر نوع تألیف واحد یادگیری است.

۵. سایر فرم‌ها: پس از تألیف کتاب (پیش‌نویس اولیه) و آماده‌سازی محتوای آن از نظر هنری، هر گروه درسی، به تفکیک، واحدهای یادگیری تولید شده را ضمیمه فرم شماره ۴ (ارسال و دریافت دروس برای اعتباربخشی) می‌کند و برای اعتباربخشی می‌فرستد. پس از دریافت بازخوردها و نظرات از استان‌ها، کلیه محتوا برای ویرایش علمی و سپس ادبی ارسال می‌شود. پایان این فرایند نیز ضمیمه کردن «کارت خبر» بر روی نسخه نهایی و ارسال برای حروف‌چینی و طی مراحل چاپ کتاب است.

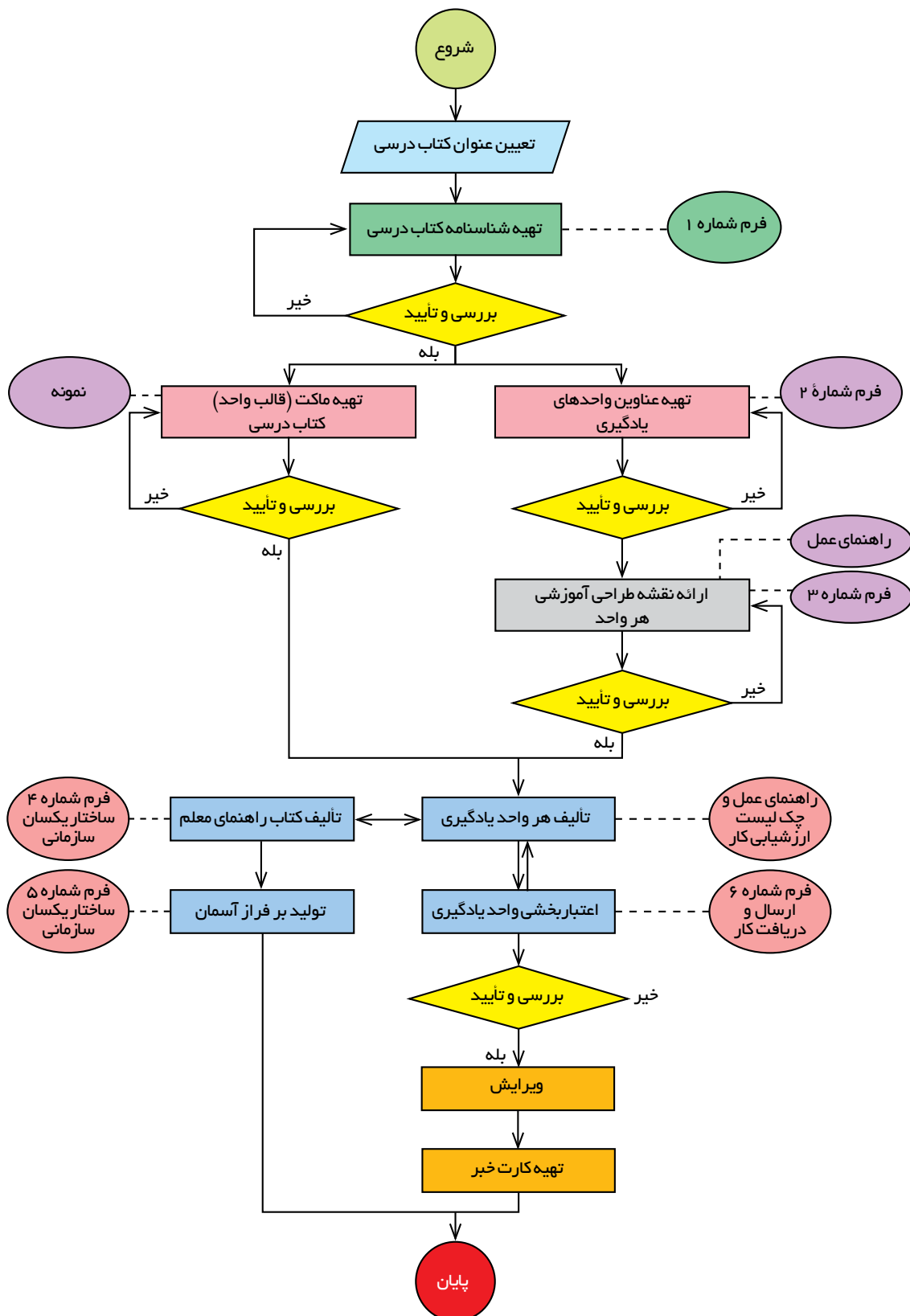
قابل ذکر است که این فرایند حرکتی تازه است و طی جلسات متعدد برای مؤلفان تبیین و تشریح شده است. تکمیل این فرم‌ها به برنامه‌ریزان و مؤلفان کمک می‌کند تا بتوانند تصویر روشنی را از آن‌چه که می‌خواهند تألیف کنند، ارائه نمایند تا معلوم شود که در کلاس درس قرار است چه اتفاقی بیفتد.

پس از تصویب جدول مواد درسی و ساعات تدریس هفتگی دوره دوم متوسطه در نهصد و بیست و ششمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش و ابلاغ آن به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، فرایند تألیف کتاب‌های پایه دهم طبق ضوابط و معیارهای خاص آغاز شد و در دستور کار گروه‌های درسی قرار گرفت.

تهیه و تولید فرم‌های تألیف

۱. فرم شماره ۱: شناسنامه کتاب: کلیه گروه‌های درسی دفتر تألیف که موظف به تألیف کتابی برای پایه دهم می‌باشند، قبل از هر کار اقدام به تکمیل فرم شماره ۱ یا همان شناسنامه کتاب نمودند. هدف از تکمیل این فرم پاسخ دادن به این سؤالات است که: کتاب کدام شایستگی‌ها را، طبق ساحت‌های ۶ گانه تربیت و حوزه‌های یادگیری، پوشش می‌دهد؟ مفاهیم کلیدی و اسامی کتاب کدامند؟ و در نهایت اجزای بسته آموزشی مرتبط با کتاب، به‌عنوان پشتیبان برنامه در کلاس درس، چیستند؟ پس از تکمیل این فرم و بررسی و تأیید آن توسط ناظرین محتوایی، گروه‌های درسی وارد مرحله دوم شدند.

۲. فرم شماره ۲: این فرم در واقع به ساختار کتاب می‌پردازد. گروه‌های درسی با توجه به ساعات اختصاص یافته به درس، کتاب مربوط را به تعدادی بخش، فصل و نهایتاً درس تقسیم می‌کنند و مهم‌تر از همه به بیان مفاهیم کلیدی می‌پردازند. تهیه ماکت یا همان قالب واحد یادگیری کتاب درسی در این فرم شکل می‌گیرد. پس از بررسی و تأیید این فرم مرحله سوم شروع می‌شود. ۳. فرم شماره ۳: این فرم نقشه طراحی آموزشی

شناسنامه کتاب

عنوان کتاب	دوره تحصیلی	پایه	کد کتاب

۱. کتاب به کدام شایستگی‌ها (اهداف) از ساحت‌های تربیت پوشش می‌دهد؟
 الف: عین عبارات شایستگی‌ها انتخاب و استفاده شود.
 ب: چگونگی پوشش دادن به شایستگی‌ها، مستقیم (م) و پشتیبان (پ) ذکر شود.

۲. کتاب به کدام شایستگی‌ها (اهداف) ی حوزه‌های تربیت و یادگیری پوشش می‌دهد؟
 الف و ب: مانند بالا:

۳. محتوای کتاب (ایده‌های کلیدی - مربوط به حوزه، از سایر حوزه‌ها)
 همه موارد از برنامه درسی حوزه‌ها اخذ شود.

به صورت تلفیق شده }
 }
 }

ب: مهارت‌های اساسی

۴. اجزای بسته آموزشی مرتبط با کتاب (کتاب راهنمای معلم، نرم‌افزار آموزش معلمان بر فراز آسمان، کتاب کار، فیلم آموزشی دانش آموز، کتاب گویا، فیلم آموزشی والدین، ...) الزامی و غیرالزامی

- اجزای بسته برای اجرای پروژه
 ۱.

۲.

۳.

۴.

فرم شماره ۲.

عناوین واحد یادگیری

عنوان کتاب	دوره تحصیلی	پایه	کد کتاب

۱. تقسیم‌بندی واحدهای کتاب شامل (واحدهای یادگیری مستقل از جهت مفاهیم اساسی اما مشترک و از جهت مهارت‌های اساسی ذکر شود) کدام عناوین زیر است؟

بخش تعداد:
فصل تعداد:
درس تعداد:

۲. عناوین واحدهای یادگیری (بر اساس طبقات فوق) بر اساس مباحث کلیدی در قالب مسئله‌های کلیدی (مفاهیم و مهارت‌های اساسی) به شرح زیر است:

فرم شماره ۳.

نقشه طراحی آموزشی واحد یادگیری

عنوان کتاب	دوره تحصیلی	پایه	کد کتاب

شماره واحد یادگیری
عنوان واحد یادگیری
انتظارات عملکردی

نقشه طراحی آموزشی

الف: نقشه حرکت، از ایده کلیدی تا تجربیات دست اول یادگیرنده؛

ب: سیر یادگیری، از شروع تا پایان به صورت توصیفی یا روند نما ترسیم شود؛

پ: به اجزای مثلث ارتقای یادگیری، یعنی طراحی آموزشی مؤثر، رسانه‌های پرشمار یادگیری و تأکید بر ارائه، توجه شود؛

ت: به مدیریت زمان و کلاس معکوس توجه شود؛

ث: در طراحی آموزشی به معیارهای تألیف (مطالب آموزشی تألیف معیار و معیار تألیف) عنایت شود؛

ح: به تلفیق و یکپارچه‌سازی یادگیری و انتقال آن به موقعیت واقعی توجه شود.

عناوین واحد یادگیری

عنوان کتاب	دوره تحصیلی	پایه	کد کتاب

۱. سازمان‌دهی شکلی و احدهای یادگیری کتاب با عنایت به سازمان‌دهی فکری کتاب انجام شود.
 الف: نحوه شروع واحد، برانگیختن، طرح پرسش‌های اساسی، ترسیم جغرافیای یادگیری؛
 ب: تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی؛
 پ: پایان واحد، راهی به سوی ادامه یادگیری در زندگی واقعی؛
 ت: اساساً واحد یادگیری براساس این دو دسته تکلیف فوق، طراحی و سازمان‌دهی می‌شود و مبنای آن به کارگیری دانش کسب شده قبلی (تا پایه نهم) در موقعیت جدید/ زندگی واقعی برای شخصی‌سازی دانش کسب شده است.
۲. سازمان‌دهی شکل چاپی واحد یادگیری چگونه است؟
 تعداد صفحات واحد، تقسیم‌بندی‌های داخلی واحد، عناوین تکرار شونده، الگوی صفحه‌آرایی
۳. ملاحظات و نیازهای طراحی هنری و آماده‌سازی
 قطع کتاب، تعداد تخمینی صفحات، انواع فونت‌های مورد استفاده، انواع تصاویر، عناصر هنری وحدت‌بخش بین اجزای بسته آموزشی، لوگوهای مورد نیاز

